Csütörtök este tartja előadását Abrahám Ambrus Kossuth-díjas akadémikus

A Közalkalmazottak Szakszervezetének Vörösmarty utcai kultúrotthona nagytermében holnap, csütörtökön este 7 órai kezdettel tartja meg vetített képes előadását dr Ábrahám Ambrus egyetemi tanár, Kossuth-díjas akadémikus. Előadásának tárgya: az idegrendszer szerepe a vérnyomás szabályozásában.

Ábrahám akadémikus mintegy három évtizede foglalkozik idegszövettani kutatásokkal, különösen sok eredményt ért el a vérerek beidegzésének kutatása terén. A pavlovi tanok, a nervizmus szellemében végzett kutatómunkájáért ezévben Kossuth-díjat kapott. A vezetése alatti Egyetemi Állattani Intézetet 1952-ben meglátogatta B. Szkrijabin szovjet tudós, aki nagy elismeréssel nyilatkozott Ábrahám akadémikus kutatásainak jelentőségéről.

A nagy érdeklődéssel várt előadás az érbeidegzés leggyakoribb zavaraival, a magas vérnyomás keletkezésével és gyógyításával és egyéb idegrendszeri, érbeidegzési kérdésekkel foglalkozik.

Irodalmi estet rendez a Magyar Írók Szövetségének Szegedi Csoportja

Október 9-én este 7 órakor a Városi Népművelési Osztály és a Magyar Írók Szövetségének Szegedi Csoportja a Széchenyi-tér 4. szám alatt műsoros irodalmi estet rendez.

Nagy Sándor Sztálin- és Kossuth-díjas író legújabb elbeszélését olvassa fel. Juhász Gyula Benjámin László és a szegedi írók műveiből szavalnak a szegedi Nemzeti Színház tagjai: Lászlófi Kata és Miklósi György. Erkel és Kodály műveiből énekel Medgyesi Pál operaénekes. A műsort ezenkívül táncszámok egészítik ki. A megnyitót Dér Endre mondja, az Írószövetség Szegedi Csoportjának titkára.

Tudományos előadások lesznek ma és holnap Szegeden

Az Eötvös Lóránd Fizikai Társulat Szegedi Csoportja rendezésében ma délután 6 órai kezdettel a Kísérleti Fizikai Intézet (Beloiannisz-tér 9.) I. emeleti előadótermében Aujeszky László (Budapest) «A légkör fizikai problémái» címmel előadást tart, melyre Szeged dolgozóit meghívják.

A Közlekedés és Mélyépítéstudományi Egyesület október 8-án, csütörtökön délután 5 órai kezdettel az egyesület Horváth Mihály-utcai 3. szám alatti helyiségében előadással egybekötött taggyűlést tart. Előadást tart Gócza József, a Földalatti Vasúttervező Vállalat mérnöke »A földalatti vasút műtárgyairól« címmel, filmvetítéssel. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

Uzemi könyvvásár a Textilművekben

A Textilművek szép előcsarnokában hosszú asztalon, ízlésesen elhelyezett könyvek fogadják a dolgozókat. Hétfőn délután fél 3-kor nyílt meg az Ünnepi Könyvhét alkalmával az üzemi könyvvásár. Az asztalon színes meséskönyvek, szépirodalmi könyvek, magyar és szovjet írók művei, komoly ideológiai könyvek sorakoznak egymás mellett.

Az üzem dolgozói már az első napon nagy érdeklődéssel válogattak a szebbnél-szebb könyvekben. Itt is megmutatkozott az, mennyire megnövekedett dolgozóink kulturális igénye, tudásszomja. Sokan előjegyeztették Jókai Mór és Arany János műveit, mert nem állt elég rendelkezésükre. Sokan vásárolták Móricz Zsigmond újonnan kiadott könyveit, Veres Péter és Illyés Gyula legújabb műveit. A dolgozók érdeklődve válogattak a szovjet írók műveiben is, «A csendes Don», az «Aranycsillag lovagja» és a többi szovjet könyvek címei is mind ismerősök már előttük. Szántai Kis József például 72 forint értékű könyvet vásárolt, Vukszán László 40 forintért, Domonkos József 48 forintért vásárolt könyvet. Sorolhatnánk így tovább a dolgozók neveit, mert már az első délután közel 400 forint értékű könyvet vásároltak az üzemben.

Helytállásra készült fel a Kiskundorozsmai Pamutszövőde

— Több, mint három százalékkal túlteljesítette III. negyedévi előirányzatát a Kiskundoroszmai Pamutszövőde kollektívája — közli a statisztikai jelentés. Az egyszerűnek látszó számok mögött lelkiismeretes munka, fáradhatatlan versenyszellem, kiapadhatatlan tudásvágy áll.

Az elmult negyedévi tapasztalatok felhasználásával október elsejével Dorozsmán is hősies küzdelem indult, hogy a IV. negyedéves terv teljesítésével győzelemrevigyék az 1953-as évi tervet. Az új harcot nagy felkészülés előzte meg. A műszaki vezetőség üzemrészlegenként felbontotta a tervet és a most folyó termelési értekezleteken ismerteti azt a szövőde dolgozóival.

Beszédes bizonyítéka az elért eredményeknek az, hogy a szövődében ma már két dolgozó kivételével mindenki sztahánovista. A cél: a IV. negyedévben *Görög* Erzsébet és *Bakó* Józsefné szövők is sztahánovisták legyenek. A szövődei kollektíva nagyszerű feladatának megvalósulása a további eredményeket helyezi biztos alapra.

Számtalan példa tanúskodik arról Dorozsmán, hogy a terv teljesítésének előfeltétele: a dolgozók tudásuk legjavát adják a munkába. Ez pedig úgy lehetséges, ha szakmailag képezik magukat, vagyis nem maradnak el a fejlődéstől. Ezt a célt szolgálja a mult hónapban megkezdődött művezető tanfolyam, amelyen heti hat óra alatt képezik ki az új művezetőket. A három hónapos munkaszervezési iskolán a szövőde kollektívájának több, mint fele résztvesz. A legjobb munkafogásokat, gépkezeléseket mutatják itt be a tanfolyam hallgatói nak.

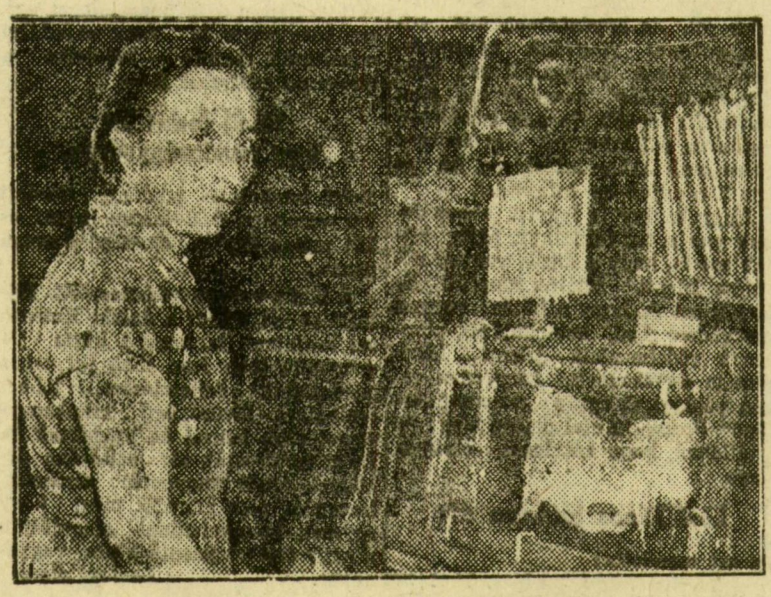

Veres Ferencné jelvényes sztahánovista tíz gépen dolgozik

Veres Ferencné jelvényes sztahánovista szövő is az elmult szakmai tanfolyamon szerezte meg azt a tudást, hogy ma már a legjobb sztahánovisták között halad a terv teljesítés harcában. Az elmult negyedévben egyenletesen emelte munkateljesítményét: 106.4, majd 108, végül pedig 109 százalékra teljesítette előirányzatát.

A versenyszellem további megszilárditásáért harcol a Pamutszövőde szakszervezete. Farkas elvtárs az üb. elnöke jól és lelkiismeretesen irányitja a versenyt. Az élenjárók nevei idejében felkerülnek a versenytáblákra, ami által nemes vetélkedés alakulhat ki a szövők között. *Simon Jánosné* kétszeres jelvényes sztahánovista szövő például egy százalékkal előzte meg *Balogh* Erzsébetet az elmult hetek folyamán. Balogh elvtársnő most azért harcol, hogy a jelenlegi 112 százalékos terveljesitését messze túlszárnyalja és megelőzze Simonnét. A jelek arról tanúskodnak, hogy teljesülhet törekvése.

Igen fontosnak tartja a párt és a szakszervezet ebben a negyedévben az önbirálat és a birálat alkalmazását. Mint megállapitható, az eredmények mellett akad javitanivaló is a Pamutszövőde kollektívájának. *Lajkó* István, a szakszervezet újitási megbizottja például nem jár el az üb. értekezletekre hivatkozva elfoglaltságára. *Krizsán* Mihály, a TMK részleg egyik dolgozója pedig *„személyeskedésnek"* veszi, ha birálják. Az ilyen apróknak látszó hibák is, ha azokat nem küszöbölik ki, rövid időn belül elhatalmasodhatnak és nagyban befolyásolhatják a termelést.

Összegezve: a Kiskundorozsmai Pamutszövőde kollektívája jól készült fel a IV. negyedévre és lendületesen harcol a párt politikájáért, a kormány programmjának megvalósitásáért.

Kiss György

A termelőszövetkezetekben befejezés előtt áll a rizs aratása

A rizs aratása a termelőszövetkezetekben és az egyénileg gazdálkodók rizsföldjein befejezés előtt áll.

A rizstermelő állami gazdaságokban is serényen folyik a rizs betakarítása. Hat gazdaság, az alcsiszegi, bánhalmi, halaspusztai, kunmadarasi, pusztabánrévi és tiszaigari már be is fejezte az aratást.

Rövidesen befejeződik a rizs aratása a legnagyobb rizstermelő gazdaság, a tiszasülyi állami gazdaság 8600 holdas rizsterületén is. Az eddigi cséplési eredmények szerint a gazdaság a rizstermelésben túlteljesiti termelési tervét.

A véradó hét sikeréért

Nyujtsunk segítséget a véradó tábor megerősítéséhez

A MAGYAR ORVOSTUDOMÁNY a fasiszta Horthy-rendszer alatt nem tartott lépést a vérátömlesztés fejlődésével. A felszabadulás előtt szervezett véradás Magyarországon nem volt. A véradás alkalmi tevékenység volt. Sokan voltak, akik üzletszerűen a véradásból éltek. A lakosság úgy jutott a számára esetleg szükséges vérhez, mint ahogy ez kapitalista államokban szokás: ha gazdag volt, pénzért, ha szegény volt, akkor vagy a hozzátartozók segítették, vagy — sehogy.

A FELSZABADULÁS hazánkban és a többi népi demokratikus országoknak is meghozta a lehetőséget a szervezett vérellátás megvalósítására. Megismertük azokat a ragyogó eredményeket, melyeket a Szovjetunió orvosai a vérátömlesztés segítségével elértek, a betegségeknek és eljárásoknak azt az egyre szélesedő körét, melyeknek veszélyességét a vérátömlesztés nagyrészben vagy teljesen megszüntette. Ezeknek a tapasztalatoknak során megsokszorozódott a vérre szoruló betegek száma — a hasonlíthatatlanul megnőtt a vérszükséglet.

A Szovjetunió ezúttal is segítségünkre sietett. Legjobb tudósait küldte el hozzánk és útmutatásaik alapján nálunk is megindult a vérellátás állami megszervezése. Ennek keretében kormányzatunk megszervezte a kórházakban az úgynevezett Frisscitrátos Állomásokat, melyek önként jelentkező donoroktól, megfelelő mennyiségű vért vesznek le, ami három napra tartósítható. Ezzel biztosítható a kórház, illetve az arra rászoruló betegek állandó és zökkenőmentes vérellátása.

AZ EGÉSZSÉGÜGY a népé és a dolgozók is egyre inkább állnak készen arra, hogy saját és dolgozótársuk egészsége érdekében vérükkel is segítségre legyenek az orvostudománynak. Az a körülmény, hogy ma tanúi és érzékelői vagyunk az orvostudomány számos ágában, de különösen a sebészet terén elért hatalmas eredményeknek, éppen a vérátömlesztés fejlődésének köszönhető. Vérátömlesztés nélkül elképzelhetetlenek lennének azok a hatalmas beavatkozások, amit tüdőn, szíven, nyelőcsövön és nagyereken végeznek.

De a sebészeten kívül az orvostudomány többi ágában is komoly gyógytényezőként foglal helyet a vérátömlesztés. Idült vérszegénységeknél életmentő hatású, rosszul felszívódó gyulladásoknál, gennyes folyamatoknál serkentőleg hat a gyógyulásra. Vérképző szervi betegségeknél szinte egyetlen gyógytényező. Az égések gyógyulási aránya mintegy 50 százalékkal magasabb, mióta a gyógyításukra nélkülözhetetlen vérsavó nagyobb tömegben rendelkezésünkre áll. Különböző bel-, gyermek- és bőrmegbetegedéseknél, rosszul gyógyuló fekélyeknél, sőt még szemészeti megbetegedéseknél is (például üvegtesthomályoknál) jó eredménnyel használható a vérátömlesztés serkentő hatása.

HOGY EZ, A GYÓGYHATÁSBAN nélkülözhetetlen vér bőven álljon a kórházak rendelkezésére, megfelelő számú önkéntes véradóra van szükség. Ezért határozta el a megyei tanács egészségügyi osztálya, hogy október 4-ét és az azt követő hetet véradónapnak, illetve véradó hétnek nyilvánítja és ezeken a napokon a Vöröskereszt és a többi tömegszervezetek, valamint az egészségügyi állandó bizottságok aktívái a megye minden városában felkeresik a dolgozókat és velük egyénenként beszélgetve tudatosítják velük a véradás jelentőségét és felhívják őket, hogy segítő kezet nyujtsanak a véradótábor megerősítéséhez.

SZEGEDI JEGYZETEK

Tatarozás és műemlékvédelem

Egész utcasorok öltöttek új ruhát. A Tiszapart Dózsa-utcai frontja, befelé a kereszt és hosszanti utcák: a Vár-, a Kállai Ödön-, a Hugó Viktor-, a Deák Ferenc-, a Lenin-utca, Széchenyi- és Klauzál-tér épületsorai. Mindez alig hat hét leforgása alatt.

A kormány 100 milliós tatarozási programmjából Szeged 3 milliót kapott. Ebből az összegből azonban nemcsak a Belváros szembetűnő épületei, hanem a külső lakónegyedek házai is tatarozás alá kerültek. A Jakab Lajos-, az Öthalom-utca, a Becsi-körút és az Április 4.-útja néhány bérháza. Összesen 34 ház ragyogó tiszta külsővel köszönti az őszi napokat.

A tatarozott házak nemcsak azért értékesek, mert abban sokan laknak, hanem azért is, mert építészetileg értékes emlékei a multnak. Nincs város Budapesten kívül az országban, ahol egységes stílusban ilyen nagy beépített területen ennyi szép épület maradt volna fenn. Akárhonnan nézzük a háztömböket, jól esik a szemnek az egységes párkánymagasság. Szerencsés véletlenek találkozása, hogy a Belváros Tiszapart felőli háztömbjei között úgyszólván nincs is olyan épület, amely kiválna felűnésével, stílustalanságával. A tatarozott épületek a városkép értékes elemei, azokat művészetpolitikánk, amely megbecsüli a mult értékes hagyományait — fenntartja eredeti mivoltukban, sőt óvja a pusztulástól. Egységes az épületek stílusa nagyjában, mert egy korszakban is épültek. Alapjukat a fellendült kapitalizálódás vetette meg, az a kor, amikor városunk az 1879. évi árvíz után a helyi és országos anyagi erők felhasználásával újjáépült. A tatarozott épületek között egy sincs, amelyik 1905. után épült volna és alig van, amelyik 1867 előtt épült.

A multszázad hetvenes évei után erős volt az építészeti tevékenység. Ez a lázas építőtevékenység mind az építőstílus alakulása, mind a városrendezés kiforrása szempontjából a legrosszabb időre esett. Az utolsó történelmi építőstílus a klasszicizmus, a mult század közepén zárult le. Utána a romanticizmus és a koraeklektika, melyben a történelmi stílusok, — a román, gót, reneszánsz vagy barokk — kerültek legnagyobb változatosságban felhasználásra. A szegedi tiszaparti háztömbök épületei között is kiemelkedő értékű román és gót elemek felhasználásával épült házakat találunk, mint amilyen a Vár-, a Deák Ferenc- és Kállai Ödön-utcák és a Tiszapart által bezárt négyszögű ház, olasz reneszánsz épületekre emlékeztető díszített falsíkokat, michelangelói és bramantei motívumokkal ékesített házakat láthatunk. A korabeli tervezők nem gondoltak arra, hogy sok esetben korszerűtlenek, az építtetők pedig hivalkodtak és gazdagságuk reprezentálását keresték, amikor a multat álmodták vissza. amivel kifejezésre is juttatták, hogy olyan viszonyokat is akarnak. Magánosok és hatóságok egyaránt a minél előkelőbb, feltűnőbb, gazdagabb megjelenésre helyezték a súlyt. Mind palota akart lenni. Szegednek szerencséje, hogy a kor általános szokásával szemben, a feltűnő, hamis és rikító eszközök nem érvényesültek úgy, mint máshol, ahol egyik épület nincs tekintettel a másikra. Akad azért itt is feltűnő hiba, de az szórványos, mint amilyen a Csongrádi Takarékpénztár feltűnő és a környezetétől elütő, a városképet zavaró palotája.

A tatarozott házak művészeti jellegüknél fogva is értéket képviselnek, azok belefartoznak Szeged jellegzetes városképébe, méltó volt tehát, hogy fenntartásuk érdekében először ebben a tekintetben hozzunk áldozatokat.

Jól esik a szépség a tiszaparti és Lenin-utcai sétálóknak, hálásan járt el a tanács, amikor ezeket a háztömböket adta munkába programmja kivitelének teljesítését jelzi a jövőben az, amikor a későbbi lakótelepek házait is tatarozni fogják. A házakat azonban meg kell becsülni, a lakóknak is érezniök kell, milyen áldozatokba került a munka kivitele. Vigyázzunk megujhodott házainkra, őrizzük meg tisztán, takarosan mindegyiket.

OLTVAI FERENC

Viszálykodások Nyugat-Berlin új polgármesterének megválasztása körül

Berlin (ADN) Nyugat-Berlin pártjai között heves küzdelem folyik az újonnan megválasztandó polgármester személye körül. Alig 24 órával Reuter temetése után, a CDU és az FDP (Szabad Demokrata Párt) már bejelentette, hogy a nyugatnémet viszonyoknak megfelelően a CDU egyik politikusát illeti meg Nyugat-Berlin polgármesteri tisztsége.

Bonni hírek szerint, Adenauer Jakob Kaisert kívánja Nyugat-Berlin polgármesterévé megválasztani. Kaiser az eddigi kormány minisztere volt és felelős a kém- és szabotázscselekmények megszervezéséért a Német Demokratikus Köztársaságban.